
NOTAT til Folketingets Europaudvalg

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 2018-10581
CC: Bilag:
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 11. juni 2018

Emne: Gennemførelsesretsakt vedrørende iværksættelse af rebalancering af EU's handelsforhold til USA som følge af amerikansk toldforøgelse på stål- og aluminiumsprodukter

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Kommissionen har udstedt udkast til gennemførelsesretsakt om rebalancering af handelsforholdet til USA (komité sag). Udkastet indfører øgede EU-toldsatser på en række amerikanske produkter svarende til den europæiske handelsvolumen, der er blevet omfattet af den amerikanske toldforøgelse på stål- og aluminiumsprodukter per 1. juni 2018. Udkastet er sat til afstemning i Den Stående Komité for handelsbarrierer torsdag den 14. juni 2018. Mødet er indkaldt med kort varsel med henblik på, at EU's rebalancering over for USA kan træde i kraft hurtigst muligt fra den 20. juni 2018 i overensstemmelse med reglerne i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger. Regeringen agter at stemme for forslaget. Sagen skønnes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

2. Baggrund

Kommissionen har udstedt udkast til gennemførelsesretsakt om rebalancering af handelsforholdet til USA (komité sag). Udkastet indfører øgede EU-toldsatser på en række amerikanske produkter svarende til den europæiske handelsvolumen, der er blevet omfattet af den amerikanske toldforøgelse på stål- og aluminiumsprodukter per 1. juni 2018. Udkastet er sat til afstemning i Den Stående Komité for handelsbarrierer torsdag den 14. juni. Mødet blev indkaldt med kort varsel fredag eftermiddag den 8. juni med henblik på, at EU's rebalancering over for USA kan træde i kraft hurtigst muligt, dog tidligst fra den 20. juni 2018 i overensstemmelse med reglerne i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.

Den 1. marts 2018 varslede præsident Trump 25 pct. toldforhøjelser på stål og 10 pct. på aluminium. Præsident Trump formaliserede beslutningen den 8. marts med ikrafttrædelse den 23. marts 2018. Forud havde administrationen i april 2017 iværksat en såkaldt sektion 232-undersøgelse, der bemyndiger præsidenten til at indføre handelsrestriktioner, hvis import skønnes at være en trussel mod national sikkerhed. Baggrunden for præsident Trumps beslutning vurderes især at være utilfredshed med kinesisk overproduktion af stål og aluminium. Kinesisk stål udgør dog grundet allerede gennemførte amerikanske handelsforanstaltninger kun omkring 2 pct. af den samlede amerikanske stålimport, som domineres af Canada, Rusland, EU, Brasilien og Mexico.

Anvendelsen af sektion 232 som begrundelse for toldforhøjelser vurderes af Kommissionen at være i strid med WTO-regelsættet, der kun i helt særlige omstændigheder, herunder i krigs- og særlige krisesituationer, åbner mulighed for importbegrænsninger med henvisning til national sikkerhed (GATT-aftalens artikel 21). Den systemiske risiko for det internationale handelssystem er, at andre lande også vil begynde at bruge sikkerhedspolitiske begrundelser for protektionistiske tiltag, der skal beskytte hjemlig industri.

Ved ikrafttrædelsen af den amerikanske beslutning den 23. marts blev EU – sammen med Canada, Mexico, Australien, Argentina, Brasilien og Sydkorea – foreløbigt undtaget indtil den 1. maj. USA bekendtgjorde, at en permanent undtagelse afhang af en højniveaudialog om handelsirritationer i det bilaterale handelsforhold mellem EU og USA. EU's midlertidige undtagelse blev kort inden udløb forlænget frem til den 1. juni.

EU har løbende været i dialog med USA om muligheden for at opnå en permanent og betingelsesløs undtagelse. Dialogen har været vanskelig og præget af ubalancerede krav fra amerikansk side. USA har bl.a. anmodet EU om at pålægge sig selv en eksportkvote på stål og aluminium til USA, hvilket for EU er en uacceptabel løsning, idet dette strider mod WTO-reglerne. EU blev den 1. juni omfattet af toldforøgelsen på stål- og aluminiumsprodukter. De amerikanske foranstaltninger toldpålægger en EU-eksport på 6,4 mia. euro, heraf 5,4 mia. euro på stålprodukter.

EU har forberedt følgende modforanstaltninger som svar på USA's toldforhøjelse på stål- og aluminiumsprodukter:

- 1) Konsultationer med USA i regi af WTO's tvistbilæggelsessystem (første skridt i tvistbilæggelsessag). De gennemføres sammen med Canada, der som nævnt også er ramt af den amerikanske straftold.
- 2) Iværksættelse af rebalancering af handelsforholdet over for USA i overensstemmelse med WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger, dvs. indførsel – i to tempi – af toldforøgelser på importen af udvalgte amerikanske produkter svarende til handelsvolumen af den del af EU's eksport, der rammes af den amerikanske toldforøgelse. I første omgang iværksættes kun toldforhøjelser svarende til omkring halvdelen af den ramte EU-eksport.
- 3) Eventuel iværksættelse af en midlertidig beskyttelsesforanstaltning for at beskytte EU's marked mod omdirigeret stål og aluminium, afhængig af den faktiske markedsudvikling.

Gennemførelsesretsakten, som komitéen træffer beslutning om torsdag den 14. juni, har til hensigt at iværksætte rebalancering af handelsforholdet til USA (spor 2).

Komitéen vedtog med konsensus på møde den 17. april lister over mulige amerikanske produkter, der afhængig af udviklingen kunne blive genstand for toldforøgelse, og som efterfølgende skulle tilpasses det endelige omfang af amerikansk told på EU-produkter og iværksættes ved vedtagelse af en separat (nærværende) gennemførelsesretsakt. Listerne blev vedtaget under hensyntagen til WTO-notifikationsprocedurer og –frister. Kommissionen har i mellemtiden desuden gennemført en offentlig høringsproces. Eftersom USA har indført den fulde told på stål og aluminium, bliver der i det store hele tale om de lister, som komitéen vedtog den 17. april. EU's

toldforhøjelser kan i henhold til WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger tidligst træde i kraft fra den 20. juni.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at genbalancere handelsforholdet til USA for EU's tab af eksport og markedsandel og i bredere handelspolitisk sammenhæng at sende et klart signal til USA om, at det har konsekvenser at tilsidesætte multilaterale WTO-forpligtelser. EU lægger stor vægt på, at der er tale om en afbalanceret og ikke-eskalerende reaktion.

I henhold til WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger kan EU umiddelbart – dog tidligst den 20. juni jf. aftalens tidsfrister for notifikation – indføre rebalancering i forhold til de produkter, hvor der ikke er sket en stigning i USA's import. Det er tilfældet for størstedelen af de stålprodukter, der vil blive pålagt en amerikansk told på 25 pct. Rebalancering i forhold til produkter, hvor der er sket en stigning i USA's import, er først mulig efter tre år, dvs. fra den 1. juni 2021, eller når der foreligger en afgørelse fra WTO's tvistbilæggelsesorgan, der giver EU medhold. Dette er tilfældet for visse stålprodukter samt alle aluminiumprodukterne.

På denne baggrund lægger Kommissionen op til, at der i første omgang umiddelbart indføres 25 pct. told på udvalgte stål-, industri- og landbrugsprodukter fra USA svarende til 2,8 mia. euro. Efter tre år vil der som følge af beslutningen automatisk ske rebalancering for resten af værdien, med mindre der foreligger en WTO-afgørelse forinden.

Komitéen behandler gennemførelsesretsakten i henhold til undersøgelsesproceduren som beskrevet i forordning (EU) nr. 182/2011. Såfremt der er kvalificeret flertal for Kommissionens forslag, vedtages retsakten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har ikke udtalt sig og skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Gennemførelse af rebalancering af handelsforholdet til USA forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Med udgangspunkt i EU's rebalanceringsliste vil dansk import i et omfang af på ca. 300. mio. kr. blive berørt af EU's toldforøgelse (baseret på 2017-tal). Produktlisten er bred, hvorfor der er stor sandsynlighed for, at danske virksomheder inden for forskellige industrier vil blive ramt af toldforøgelsen på amerikanske produkter. Dette til trods for, at der i udformningen af produkt-listerne er lagt vægt på, at varerne kan importeres fra alternative markeder. Konsekvensanalyser viser, at især danske virksomheder med import fra USA af grilludstyr og bestemte varer af

jern og stål relativt set vil blive ramt negativt af toldforøgelsen. Herudover vil toldforøgelsen også ramme dansk import af manicure og pedicure produkter, bourbon og spillekort.

En negativ handelspolitisk spiral vil på længere sigt kunne påvirke samhandlen med USA, også på eksportsiden, hvor USA er Danmarks tredjestørste eksportmarked. Endelig vil der for Danmark være væsentlige omkostninger på lang sigt, hvis det regelbaserede internationale handelssystem i WTO undergraves.

Sagen skønnes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionen gennemførte den 16.-26. marts 2018 en offentlig høring af listerne med de amerikanske produkter, der forventes pålagt toldforøgelser fra EU's side.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens tilgang. På denne baggrund ventes udkastet til gennemførelsesretsakt om rebalancering af handelsforholdet vedtaget.

10. Regeringens generelle holdning

- Regeringen støtter EU-Kommissionens linje i sagen. I regeringens optik er det væsentlig med et fast, men også afbalanceret signal for at markere, at USA's skridt ikke er i orden, og samtidig vise at en eskalering ønskes undgået.
- Danmark støtter samtidig en tæt dialog med USA om et udbygget samarbejdet om en fælles løsning på det globale overkapacitetsproblem som følge af ikke-markedsbaseret produktion.
- Regeringen agter på den baggrund at stemme for gennemførelsesretsakten.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.